

REDAKCJA

Wójcik: Metan z pokładów węgla. Lek na problemy energetyki?

Wczoraj (8 czerwca) w Katowicach oficjalnie zostało otwarte Międzynarodowe Centrum Doskonałości w dziedzinie Metanu z Kopalń Węgla. Ta pierwsza w świecie instytucja zajmująca się szeroko związaną problematyką metanu ma spełniać trzy podstawowe zadania: zapewnić optymalne wydobycie metanu z pokładów węgla kamiennego, zwiększyć bezpieczeństwo w kopalniach dzięki skutecznemu odmetanowywaniu i wreszcie poprzez efektywne przechwytywanie metanu znacząco zmniejszyć emisję gazów cieplarniach – pisze Teresa Wójcik.

Te trzy zadania są ważne nie tylko z gospodarczego punktu widzenia, ale także bardzo istotne dla realizacji polityki ochrony klimatu jako elementy programu zrównoważonego rozwoju, na który szczególny nacisk kładzie ONZ. – podkreślali na odbywającej się z tej okazji konferencji naukowej Daniel Bruner i Clark Taltignton, eksperci Komisji Gospodarczej ONZ.

Uznanie dla polskich naukowców i inżynierów

Usytuowanie w Polsce Międzynarodowego Centrum Doskonałości Metanu jest dowodem uznania dla osiągnięć polskich naukowców i polskiego górnictwa zarówno w branży węgla kamiennego jak i gazowego. Nowe rozwiązania, w tym inżynierskie związane z pozyskiwaniem metanu ze złóż węgla polskich kopalń przyczynią się do rozwoju technologii eksploatacji tego gazu, zwiększą efektywność górnictwa i przyczynią się do poprawy

stanu bezpieczeństwa w górnictwie węglowym. Dla Polski komercyjne zarządzanie metanem z kopalń będzie mieć znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego w postaci dodatkowych 1-2 mld m³. gazu. – To wzbogacenie naszego portfolio gazowego – podkreślił Łukasz Kroplewski, wiceprezes Zarządu PGNiG SA ds. rozwoju

Gromadzone będą w Centrum m.in. informacje i doświadczenia w zakresie zarządzania metanem z kopalń węgla kamiennego. Ale nie tylko – Centrum ma również uczestniczyć w projektach badawczych zarówno w Polsce, jak i na świecie. Zwłaszcza w krajach takich jak Chiny, dla których węgiel jeszcze długo będzie podstawowym surowcem energetycznym. Drenaż przed-eksploatacyjny metanu będzie w tych krajach ważnym rozwiązaniem. Najlepsze praktyki w zakresie metanu wentylacyjnego przedstawił Richard Mattus.

Doświadczenia i perspektywy

Doświadczenia ze Stanów Zjednoczonych dotyczą jednak nie tylko drenażu metanu z eksploatowanych złóż węgla kamiennego. Ważne informacje geologiczne i inżynierskie przedstawili eksperci amerykańscy w zakresie eksploatacji metanu z tych złóż z powierzchni. Stosowana jest technologia wierceń kierunkowych, z zastosowaniem szczelinowania hydraulicznego, przy pewnym zróżnicowaniu tej technologii wobec złóż łupkowych. Uzysk metanu zależy nie tylko od technologii, ale przede wszystkim od zawartości gazu w węglu. W Stanach Zjednoczonych rozpoczęcie przedeksplotacyjnego wydobywania metanu z pokładów węgla miało miejsce 30 lat temu. Wiceprezes Kroplewski spodziewa się, że w Polsce stanie się to szybciej, gdyż „znamy te technologie dużo lepiej niż Amerykanie w momencie kiedy zaczynali.

Dwie strony tego samego medalu – LNG i perspektywa badawcza

Na początek głównym zadaniem Centrum będzie wspieranie działań służących upowszechnianiu najlepszych praktyk związanych ze zmniejszaniem emisji metanu do atmosfery i jego gospodarczym wykorzystaniem – tak, by było to opłacalne i akceptowalne społecznie. Felicia Ruiz z Agencji Ochrony Środowiska USA podkreśliła, że inicjatywa ma charakter globalny, a wśród jej celów szczególne miejsce ma zmniejszenie emisji tego najgroźniejszego gazu cieplarnianego do atmosfery. Na drugim miejscu jest gospodarcze jego wykorzystanie. – Jestem przekonana, że Centrum będzie inicjatywą sukcesu – podkreśliła Ruiz.

Scott Foster, Dyrektor Wydziału Zrównoważonej Energii UNECE: – podkreślił, że UNECE wraz z Grupą Ekspertów ds. metanu z kopalń węgla przez wiele lat pracowała nad osiągnięciem najlepszych praktyk w zarządzaniu metanem podczas eksploatacji kopalń węgla. ONZ doceniła efekty zalecając ich szerokie rozpowszechnianie. W ocenie Fostera powołanie Międzynarodowego Centrum Doskonałości jest ważnym krokiem w tym kierunku, a UNECE wspiera tę inicjatywę polskiego rządu oraz organizacji założycielskich.

– To symboliczny dzień dla polskiej energii – na północy Polski, w Świnoujściu, witamy pierwsze cargo LNG ze Stanów Zjednoczonych. Na południu, w Katowicach, otwieramy perspektywę badawczą, ale z czasem również perspektywę komercyjnej produkcji metanu ze złóż węgla w Polsce. To dwie strony tego samego medalu. Z odwagą, z przedsiębiorczością, ale też opierając się na solidnych podstawach naukowych, patrzymy w przyszłość energii w Polsce – powiedział podczas oficjalnego otwarcia Centrum wiceminister energii Michał Kurtyka.

Polski sukces

Memorandum w sprawie utworzenia Centrum podpisano jesienią 2015 r. w Genewie. Było to porozumienie między GIG, polskim rządem reprezentowanym wówczas przez resort gospodarki oraz Komisją Gospodarczą Narodów Zjednoczonych. O stworzenie takiego ośrodka u siebie zabiegały m.in. Chiny, Indie i Ukraina. Wybrano polską ofertę, jest to wyraz uznania dla polskich osiągnięć w geologii, w szeroko rozumianym sektorze górnictwa. Zdaniem dr inż. Jacka Skiby specjalisty ds. badań i rozwoju w Głównym Instytucie Górnictwa – powołanie Centrum daje z jednej strony szansę na promowanie polskiej myśli technicznej za granicą. Z drugiej – pozwoli ściągnąć do Polski nowoczesne technologie, które pozwolą nam lepiej i efektywniej ujmować i zagospodarowywać metan.

Wśród polskich założycieli Centrum są: Główny Instytut Górnictwa w Katowicach (GIG), Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo (PGNiG), Państwowy Instytut Geologiczny oraz Instytut Nafty i Gazu. Jak się dowiedziałam, do końca października ma być opracowany plan działania Centrum, oraz określone finansowe ramy przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji. Musi je zatwierdzić Biuro Narodów Zjednoczonych w Genewie.

Do końca października ma być opracowany plan działania Centrum, oraz określone finansowe ramy przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji. Musi je zatwierdzić Biuro Narodów Zjednoczonych w Genewie.

